

REÛNIE! 760-jarig bestaan, 152ste lustrum. 16 november was dé dag!

Tekst: Judith Houmes-Laan

Ruim een jaar tevoren werd het al aangekondigd: 16 november 2013 is er weer een reünie. Een heel speciale, met een grootse viering van het 760-jarig bestaan van het JdW binnen de muren van het vernieuwde schoolgebouw en een afterparty voor de liefhebbers in het Dolhuis.

Eigenlijk ben ik niet zo'n reünie-mens. Ik ben ooit één keer eerder geweest – ik woonde al in Dordrecht, maar pas kort; het zal twintig jaar geleden zijn geweest. Het contact met de school en met oud-medeleerlingen had ik verloren. Tot ik er bij toeval terecht kwam, omdat ik Ann Gummels, een schoolvriendin, had teruggevonden. Van de Stichting Reünisten Johan de Witt-Gymnasium wist ik nauwelijks af, geloof ik. Maar nu wel! Vijf jaar geleden ging ik ook, toen in Kunstmin, min of meer omdat ik toch vlakbij woonde. Wat was het leuk, gezellig, feestelijk en... véél te kort om bij te kletsen!

Dit jaar ben ik weer geweest. Deze keer met een missie, want, met een kind op het JdW, ben ik nu als reünist én redactielid van de JOHAN gegaan. Ik was gewapend met een mapje uitnodigingen op papier om uit te delen en een blocnote om e-mailadressen op te schrijven. Ons doel: reünisten van uiteenlopende leeftijden laten schetsen hoe ze de school van nu ervaren, en hoe anders dat was in hun tijd. Maar niet te lang, voor de nodige variatie in schrijvers en terugblikken. Smeuïge verhalen en anekdotes welkom! U vindt verderop wat mijn jacht op bijdragen over de reünie en schoolervaringen heeft opgeleverd. Denk niet dat ik alleen vrouwen heb gevraagd om een schrijfsel, maar de mannen hebben me een beetje laten zitten, helaas. Wat ik echt heel leuk vind, is dat ik de werkelijk alleroudste reüniste, mevrouw Lulofs, ontmoette. Zij kwam op school in 1931. Tweeën-

tachtig jaar geleden! Leest u vooral haar 'memoires'. De reünie was druk bezocht. Direct bij binnenkomst: jas uit, naam op de revers en speuren naar klasgenoten. Voor het feestelijke gebakje met koffie bij ontvangst hadden we amper tijd. Want al snel kreeg iedereen bekenen in het oog. Met 'Hé hallo, ben jij er ook?', een omhelzing en drie zoenen is een geanimeerd gesprek al snel aangevangen. 'O, wacht, er wordt iets gezegd, geloof ik'. Even de mond houden voor het officiële gedeelte: het openingswoord en het aanbieden van een geschilderd portret van wijlen drs. Menti Frima. Een portret, omdat veel reünisten vinden dat zij een prominente plaats in de eregalerij van de school verdient. Mevrouw Frima was een markante dame, sterk verbonden met de school en haar leerlingen. Een herinnering komt bij me op: ik moest mijn klompen, zoals die toen in de mode waren, vóór de klas uittrekken tijdens haar les, maar zij tracteerde de hele klas wél op ijs bij La Venezia, toen ze een weddenschap met één van mijn klasgenoten verloor.

Herinneringen werden opgehaald dus, die 16e november, ook tijdens de les van de heer Jonkers. Ik begreep dat er een hele discussie op LinkedIn aan vooraf ging. Moest het Grieks of Latijn worden? Maar met het 'Alles is immers Grieks' van de heer Jonkers, ging de kogel door de kerk en werd het Grieks, in een overvol lokaal. Er waren zelfs staanplaatsen 'verkocht'. We zaten in een hoog vertrek aan de voorzijde, in het oude deel van het gebouw. Het gebouw... ik moet eerlijk bekennen dat ik het nog steeds niet helemaal heb gezien. Ik kwam deze middag ogen en oren te kort voor de mensen die de school bevolkten. Het gebouw: oud en nieuw. De reünie: oud en jong.... Wat was en is het mooi!

ALLE GENERATIES VERENIGD IN HET NIEUWE SCHOOLGEBOUW



JOHAN 15

JOHAN 14

JOHAN:Mensen De Reünist

De REÛNIE REÛNISTEN AAN HET WOORD

'Eigenlijk is het enige argument om het gymnasium te behouden, dat mensen die geen gymnasium gedaan hebben, daar hun hele leven bedroefd over zijn.'

Jean Pierre Rawie

Lachende gezichten op de reünie, daags na de officiële heropening aan het Oranjepark. De vijfjaarlijks terugkerende herenigingen worden traditioneel druk bezocht. Het gedeelde gemeenschappelijke verleden schept een band. Ieder voelt een warme verwantschap: JdW'ers onder elkaar.

De herkenningen zijn natuurlijk het leukst. Oud-klasgenoten ontmoeten, die een rol hebben gespeeld in wat nu een mooie herinnering aan een fijne schooltijd is. Vrienden van vroeger zien in elkaar de jongen en het meisje van toen – ze schudden handen en omhelzen elkaar.

Het bestand van oud-leerlingen en oud-docenten van de Stichting Reünisten Johan de Witt-Gymnasium telt rond de 2500 leden. Gezamenlijk is op deze feestelijke zaterdagmiddag in november een cadeau overhandigd aan de rector. Een geschilderd portret van een van de meest gewaardeerde medewerkers van het JdW door de jaren heen: drs. H.G. (Menti) Frima, oprichter van de Stichting en tot haar dood in 2010 de spil van de reüniecommissie.

Tijdens de happening nodigde Judith Houmes-Laan, zelf reüniste, mensen van uiteenlopende leeftijden uit een korte impressie te geven van hun kijk op het JdW, toen en nu.

We delen deze graag met u.



Tekst: Helmi Lulofs-Albers Meijer

1936

De uitnodiging voor het 152-jarig lustrum van het Johan de Witt-Gymnasium lag al een poosje bij mij in de agenda. Ik ben van eindexamenjaar 1936, inmiddels 94 jaar oud en niet meer zo mobiel als vroeger. Dus een uitje als dit lustrum vroeg om meer organisatie dan voorheen.

Mijn jongste zoon kon met mij mee, dus vervoer en begeleiding was geen probleem. We kwamen keurig op tijd bij het Oranjepark aan, waar wij werden verwelkomd door mevrouw Sylvia Erlings. Zij heeft mij de gehele middag rondgeleid en begeleid, ervoor zorgend dat ik als ere-lid in de watten werd gelegd.

Ik ben op het Johan de Witt-Gymnasium gekomen in 1931. De school, een klein vierkant gebouw, stond toen aan het Beverwijksplein, tegenover de Veemarkt. Voor ons schoolkinderen was de Veemarkt eigenlijk onze speelplaats.

In die tijd was het heel gebruikelijk om, op twee verschillende dagen, twee toelatingsexamens te doen; een voor de HBS (Hogere Burger School) en een voor het gymnasium. Zo kon iedereen goed de sfeer proeven van deze scholen. Als je voor beide slaagde kon je kiezen en als je voor een zakte had je nog een kans op de andere opleiding. De HBS was voor mij een onaantrekkelijke plek en mijn keus voor het gymnasium was daardoor eenvoudig en logisch.

In mijn eerste jaar telde de school negentig leerlingen, waarvan er vierentwintig in de eerste klas zaten. In mijn eindexamenklas zaten maar acht leerlingen, vijf jongens en drie meisjes, en was ik de enige overgeblevene uit de beginklas.

Tijdens de pauzes moesten we de school uit en gingen de deuren dicht. De leraren zaten in de lerarenkamer en de conciërge was bezig. Maar de jongens uit de examenklas(1931) wilden dan stoer doen en klommen via een groot tuimelraam de school in, omdat ze genoeg hadden van de pauze. Gedurfd, dat wel, en de leraren hebben het nooit gemerkt.

Als ik in de wiskundelessen iets niet wist, en dat gold ook voor de andere meisjes in de klas, dan zei onze leraar dat we maar naar 't Kopje' in Bloemendaal moesten gaan. Dat was een middelbare meisjesschool waarvan werd gezegd: 'Die school leidt niet naar de universiteit, noch rechtstreeks naar eenige betrekking.'

Bij de overgang van de 4e naar de 5e klas kreeg ik tot mijn grote verontwaardiging twee herexamens. Een voor scheikunde en een voor wiskunde. Scheikunde was geen eindexamenvak en als alfa had ik daar dan ook weinig interesse voor. In vier weken tijd heb ik mijzelf scheikunde geleerd en de wiskunde bracht mijn vader, die ingenieur was, me bij. Ik hoor hem nog zeggen tegen mijn moeder: 'Dat kind weet niks.' In de 5e klas had ik voor het laatst scheikunde.

Als er bij klassikale vraagstukken niemand met een antwoord kwam, dan vroeg de leraar: 'En Helmi, hoe zit het?' Dankzij mijn harde werken voor het herexamen kon ik meestal wel het goede antwoord geven. Voor mijn wiskunde hoefde ik mij daarna ook niet meer te schamen. De meetkunde gebruik ik nog steeds bij het quilten.

Deze scheikunde- en wiskundelessen vonden plaats in het huidige 'oude' pand van het Johan de Witt (vroeger was dit het HBS-onderkomen) aan het Oranjepark. Ik had daar ook gymnastiek en tekenen, omdat de school aan het Beverwijksplein te weinig lokalen telde.

Het nieuwe gebouw dat afgelopen vrijdag is geopend heb ik met veel belangstelling bekeken. De overgangen tussen oud en nieuw zijn prachtig uitgevoerd en het is natuurlijk duidelijk dat de klaslokalen van tegenwoordig in niets meer lijken op die welke in gebruik waren in mijn jeugd. De toneelzaal in eivorm vind ik ook erg origineel. Het zal daarom wel fijn zijn om in het nieuwe gebouw les te mogen krijgen.

Van mijn eindexamenjaar en de jaren daaromheen ken ik alleen nog maar Ada van Aardenne. Helaas was zij die zaterdag niet aanwezig. Het was erg jammer dat zij er niet bij kon zijn, maar ondanks het feit dat ik verder niemand kende, heb ik toch heel plezierig gesproken met een aantal dames uit eindexamenjaar 1953. Die konden zich mijn jongste zusje nog herinneren, die ongeveer in dezelfde tijd als zichzelf op het gym zat.

Ik ben geraakt door het feit dat ik ere-lid ben gemaakt en ook de kleine attentie die ik tijdens de speech van de heer Michiel van Aardenne kreeg aangereikt heeft mij veel plezier gedaan. Daarvoor dank. Ik heb er uiteindelijk niets voor hoeven te doen, behalve ouder worden. Of dat mijn verdienste is, dat weet ik niet. Maar ik geniet er wel steeds van.

In de laatste JOHAN (jaargang 3-3, red.) staat een foto, genomen voor de school op het Beverwijksplein, met een groep leerlingen en leraren. Ik sta daar zelf ook op. Ik ben de derde van links, op de derde rij, met een donker mutsje op. Het was grappig en onverwacht om mijzelf zo terug te zien.

Ik heb genoten van mijn gymnasiumtijd en vooral van de prettige sfeer op school. Het was leuk en erg nuttig en tot op de dag van vandaag maak ik nog altijd gebruik van mijn klassieke talen.



Tekst: Kristine Groenhart

Een blokje om in Dordrecht

1983

Die zaterdag, de 16e november, liep ik over de Vrieseweg naar het Oranjepark in Dordrecht, met een geprinte uitnodiging voor de reünie in mijn tas. De Vrieseweg, waar ik in de jaren zeventig een aantal jaren leerling was op De School Mühring. Aan de buitenkant lijkt het gebouw onveranderd. Na Mühring volgde in augustus 1976 het Johan de Witt, destijds gelegen bij het Wantijpark aan de Baden Powelllaan, als een soort dependance van het toenmalige Gemeentelijk Lyceum. Ik kwam aan op het gym als tweede kind van mijn familie: mijn eigen moeder had in 1956 haar eindexamen alfa gedaan in het gebouw aan het Beverwijcksplein. Haar vader was in die tijd dominee in de Grote Kerk. In 1976 was mijn oudste zus net klaar met de havo op het vroegere Titus Brandsma College, gelegen aan het Oranjepark, in precies hetzelfde gebouw waar mijn vader na de oorlog examen deed op de vijfjarige HBS. De parallellen zijn onmiskenbaar.

Ik ben zelf in 1983 uit Dordrecht weggegaan om 'nooit' meer terug te keren. Tenzij ik mijn familie in de stad bezoek – ik voel me dan onderdeel van de geschiedenis. De historie van mijn eigen familie, die reeds vele generaties lang in deze stad woont, verbonden met al die mooie plekken in de stad waar je de geschiedenis als het ware voor je ogen ziet afspelen.

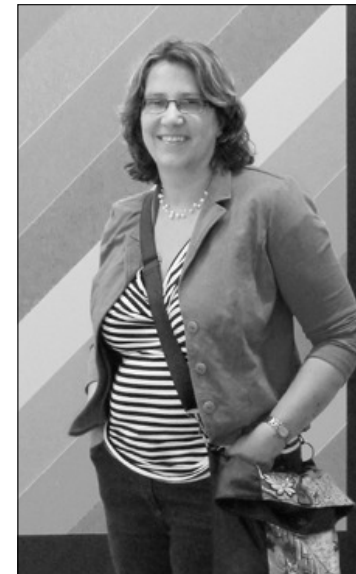
Het moment dat ik het gebouw aan het Oranjepark binnenloop stap ik deze geschiedenis in. De historie van het gebouw en het Johan de Witt-Gymnasium dat erin huist, verbonden met mijn eigen familiegeschiedenis. Ik zie veel bekende gezichten en voel me meteen thuis.

Tekst: Carry van Riet-Schotman

1991

Toen ik op het Johan de Witt zat, was de school gesitueerd aan de Baden Powelllaan. In 1984 met nog geen tweehonderd leerlingen, maar in mijn examenjaar 1991 was het leerlingenaantal meer dan verdubbeld. Ik heb veel goede herinneringen aan mijn schooltijd. De fietstocht in de derde klas, waarin alle fietsen met nummer 13 een leuke band kregen. Het Harvard Modell Congress Europe waar we met een aantal klasgenoten en veel internationale studenten gingen debatteren in de parlamentsgebouwen in Luxemburg. Collectief spijbelen voor de trouwerij van mevrouw Tonino (ik denk dat ze soms nóg rijst in haar ondergoed vindt...) en voor een rechtszaak rondom het posters plakken van Loesje, dat we met een aantal klasgenoten deden. De Romereis natuurlijk en de donkere sjeik El-Sinterklaas op een kameel, vergezeld door haremdames. Kolderdag, met stiekem overnachten in school en een toneelstuk met alle leraren in de hoofdrol. Iedere maandag Keek op de Week tijdens het eerste uur Latijn van de heer De Vries, de diverse toneeluitstapjes met Pom en zo kan ik nog wel even doorgaan.

Ik vind het erg leuk om iedere vijf jaar herinneringen op te halen op de reünie. De meest geslaagde was voor mij die van tien jaar terug. Van de ongeveer vijftig examenkandidaten waren er meer dan dertig op de reünie. Dat miste ik deze keer wel een beetje. Kennelijk waren niet alle actuele e-mailadressen bekend, waardoor niet iedereen op de hoogte was. Fijn was dat de reünie weer gewoon in het schoolgebouw was en niet in Kunstmin. En de les van de heer Barendregt was zeer herkenbaar. Mijn kennis over de barok is weer opgefrist.



JOHAN 19

Tekst: Marijke Kwekel

1967

Back to the sixties

In de auto op weg naar de reünie was ik in gedachten onderweg naar het verleden: mijn middelbare schooltijd in de roerige jaren zestig.

Het oude gebouw aan de Cornelis de Wittstraat, waar je door een gummetje op de kachel te leggen het lokaal voor enige tijd onbruikbaar kon maken. De tijd dat je met alle klassen tegelijk op schoolkamp ging; dat de hele school nog op de schoolfoto paste voor het gebouw aan de Baden Powelllaan. De tijd dat je als meisje nog niet in een lange broek, laat staan hotpants, op school mocht komen en dat jongens met te lang haar (à la The Beatles) van de Romereis werden uitgesloten. De tijd dat je de leraren en leraressen nog aansprak met meneer en juffrouw (er waren opvallend veel ongetrouwde juffrouwen, en nee, ook niet ongetrouwd samenwonend!). De tijd dat de rector (Th. J. De Jonge) 'pro Theo' bijles gaf aan enige uitverkoren meisjes, ik was er een van.

Dit alles overdenkend bereikte ik de Noordendijk en ging te voet richting Oranjepark. Wie zouden er zijn uit mijn tijd? Zelf voelde ik me weer het rebelse (lastige) meisje van weleer. Tot mijn verbazing werd ik niet direct door iedereen herkend. Niet zó gek natuurlijk, want ik kan me van binnen wel jong voelen, maar mijn buitenkant is inmiddels vijftig jaar ouder.

Ik ben blij dat ik na enige aarzeling toch besloot naar de reünie te gaan. Het 'nieuwe' gebouw doet me niet veel, maar gebouwen zijn welbeschouwd niet zo belangrijk. Mijn schooltijd, in twee gebouwen, was in ieder geval een fantastische tijd en dat wens ik alle Johan de Witt'ers van nu ook toe. Tot besluit: in 1966 schreef rector De Jonge in een boek dat ik won tijdens de werkweek:

Forsan et haec olim meminisse iuvabit

(Misschien zal het ooit nog genoeg doen hieraan terug te denken, Vergilius: Aeneis I 203.

Hoe toepasselijk!, red.)

JOHAN 18



Tekst: **Kors Eijkelboom**
1977

Het komt door de tijd van het jaar. Ik schrijf dit aan de vooravond van het Sinterklaasfeest. Niet dat ik daar iets aan doe – mijn kinderen zijn te oud, mijn kleinkinderen te jong.

Maar in 1975 en 1976 was dat héél anders.

De Johan de Witt-traditie was, als mijn geheugen me niet in de steek laat, dat de zesde klas een Sinterklaaspektakel moest verzorgen.

Het jaar vóór ons – ik ben van de klas van 1977 – had hier geen tijd voor, of vond dat dit te veel tijd zou gaan kosten. Dus mocht mijn jaar deze traditie twee maal invulling geven: in de 5e én 6e klas.

In december 1975 vonden wij dat de rollen wel eens mochten worden omgedraaid en door elkaar gehusseld. Dit is in het kader van de recente Zwarte Pieten-discussie toch wel opmerkelijk: wij liepen bijna vier decennia voor op deze maatschappelijke ontwikkeling!

In 1975 was de 5 decemberchaos zoals deze hoort te zijn (Waar is Sint?, Pieten te laat, etcetera), maar bovendien en nota bene: er waren witte, vrouwelijke Pieten, de 'beveiliging' c.q. het majorettenkorps bestond uit jongens in rokjes met make-up en brommerhelmen op... en Sinterklaas was een vrouw (Annette Kouwenhoven)!

Als er sindsdien een klas is geweest die een scherper politiek-sociaal statement heeft gemaakt, verneem ik dat graag.

In 1976 waren we iets traditioneler, wij moesten toch ook eindexamen doen...

De Pieten waren weer 'gewoon' zwart.

De noodzakelijke – want gezellige – chaos bestond voornamelijk uit het toch wel erg lang wegblijven van Sint.... in de persoon van Michiel van Aardenne (huidig voorzitter Stichting Reünisten JdW, red.).

Ik hoop dat u net als ik kan genieten van de foto's.

Voor mij brengen ze herinneringen boven aan een fijne gymnasium tijd, zoals onlangs ook weer beklonken bij de reünie, met onder veel anderen Michiel van Aardenne en Jakkie Ames.

Tekst: **Yvonne Menheere**

2008

Zaterdag 16 november 2013 was het dan eindelijk zo ver: de opening van het vernieuwde Johan de Witt! Al toen ik voor het laatst de school uit liep na de examens in 2008 waren de voorbereidingen voor dit mooie project in volle gang...

Helaas duurde het allemaal wat langer dan gepland, maar met een top-eindresultaat!!

In de jaren dat ik op het Johan de Witt zat (2002-2008) waren de leerlingen verdeeld over twee locaties: de onderbouw op het mooie maar helaas te kleine Oranjepark en de bovenbouw op de – een beetje vervallen maar nog steeds sfeervolle – Oranjelaan. Op beide locaties heb ik een geweldige tijd gehad. Persoonlijk ben ik dus een heel klein beetje teleurgesteld dat het gebouw aan de Oranjelaan geen deel meer uitmaakt van het Johan de Witt, maar de prachtige nieuwbouw heeft dit helemaal goedgemaakt. Wat fijn dat ook alle alumni de uitnodiging kregen om het gebouw te mogen bekijken tijdens deze reünie. Maar niet alleen het bezichtigen van de prachtige nieuwbouw, vooral het weerzien met vele docenten en natuurlijk mede-oudleerlingen maakte de reünie-dag helemaal af. Onder het genot van een mooi gebakje en lekkere broodjes hebben we gezellig met iedereen bij kunnen kletsen en weer wat oude herinneringen op kunnen halen.

De avond hebben we als vanouds afgesloten in het Dolhuis. Óp naar de volgende reünie!

JOHAN 20



Sint Michiel en de Witte Pieten

1965 Tekst: **Hanna Vervoort-van den Berg**

Onder de indruk van het statige, maar toch vriendelijke nieuwe gebouw, lees ik 'Eia celebremus'. Herinneringen komen op. Ik denk terug aan het knusse oude gebouw, destijds aan het Beverwijcksplein. Lessen van rector Hendrix, van Van Wel en van mejuffrouw Nanninga, de fameuze Grote en Kleine Avonden en soms een eindexamennachtmerrie – ik heb het allemaal meegemaakt. Een overzicht van – bijna – een leven lang met het Johan de Witt-gymnasium: 1959 toelatingsexamen: tikkertje spelen in de pauze rond het schoolgebouw aan de Cornelis de Wittstraat /Beverwijcksplein

1960 schoolkamp met bijna alle leerlingen (ongeveer negentig, zónder de zesde klas), op de fiets naar St. Michielsgestel

1962 als redactielid van Janus schrijf ik over de verhuizing naar het nieuwe schoolgebouw aan de Baden Powelllaan

1965 eindexamen met acht alfa's en tien bèta's: helaas zakken twee medebèta's

1970 ik begin met het geven van wiskundebijles aan leerlingen van het Johan de Witt

eind jaren 80 mijn oudste zoon (eindexamen 1990) komt in de redactie van Janus

1988 mijn jongste zoon (eindexamen 1991) gaat met zijn klas naar Bulgarije 1993 inmiddels ben ik tien jaar wiskundelid in het MBO, en ben aanwezig bij de feestelijke opening van het schoolgebouw aan het Oranjepark namens toentertijd het Nederlands Genootschap van Leraren (NGL), nu samen met de ABOP de Algemene Onderwijsbond

2013 naar de reünie. Ik bewonder het nieuwe gebouw, spreek met klasgenoten, vrienden en kennissen van mijzelf en van mijn kinderen en volg met veel plezier een les oude talen van Rien Jonkers

Toch jammer dat een les van meneer Van Wel, Sneller of Rogaar er niet meer in zit!



JOHAN 21

